

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFFON 31. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Knez Thun pri cesarju v Lihu.

ISL 31. Namestnik knez Thun je bil ob 11. uri predpoludne pri cesarju v posebno avdijenci.

ISL 31. Avdijenca češkega namestnika kneza Thuna pri cesarju je trajala od 11. do 12. ure. Knez Thun je vladarju obširno poročal o političnih in gospodarskih razmerah češkega kraljestva. Cesar je vzel poročilo namestnika na znanje. Pred avdijenco je knez Thun obiskal generalnega adjutanta grofa Paara in kabinetnega ravnatelja barona Schiessla.

Aehrenthal v Lihu.

ISL 31. Minister za unanje stvari grof Aehrenthal pride jutri dopoludne semkaj. — Cesar ga vsprejme v avdijenci v soboto 2. septembra.

40-letnica službovanja ministra za deželno brambo.

DUNAJ 31. Ministerski predsednik baron Gautsch je obiskal danes ministra za deželno brambo FML Georgija ter mu posebno čestital povodom njegovega 40-letnega službovanja.

Kralj Peter obišče Fallièresa.

BEROLIN 31. „Tageblatt“ poroča, da se srbski kralj Peter pada iz Petrograda naravnost v Pariz, da obišče francoskega predsednika Fallièresa. Gre za obisk, ki je bil odgodjen povodom grozne aviatične nesreče v Issy-les-Moulineaux.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 31. Predsednik je otvoril sejo ob 10:25 predpoludne. Najprej je bilo na predlog opozicije devet poimenskih glasovanj o odkazanju petičij odsekem odloženih na prihodnjo sejo. Na to je zbornica prešla na dnevni red, katerega prva točka je bilo šest poimenskih glasovanj.

Po poimenskem glasovanju je opozicija umaknila pet nadaljnjih poimenskih glasovanj, ki so bile na dnevnem redu, tako da je zbornica zamogla nadaljevati generalno debato o brambenem zakonu.

Posl. Geza Antal (delavna stranka) je izjavil, da je opozicija svoje opazke, storjene o obstrukciji v neki tajni seji, porabila za umetne viharje ogorčenja. Rekel je, da se je še nedavno temu Julij Justh javno izjavil kakor nasprotnik obstrukcije. Govornik je prepričan, da bi se morale stranke preobraziti, da bi nastopil zdrav razvoj parlamentarizma.

Posl. Julij Just je tajil, da bi se bil on označal kakor nasprotnik obstrukcije. — Nato je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

Nemški prestolonaslednik obišče sultana.

BEROLIN 31. V diplomatskih krogih zagotavljajo, da vrne prestolonaslednik prihodnje leto v Carigradu obisk turškega prestolonaslednika v Berlinu.

Kavalerijske vojaške vaje na južnem Ogrskem.

DUNAJ 31. Nadvojvoda Fran Salvator in načelnik generalnega štaba baron Conrad Hötendorf sta dne 30. t. m. zjutraj dospela v Kalmancso, da se udeležita velikih kavalerijskih vojaških vaj na južnem Ogrskem.

Inženir Richter na svobodi.

SOLUN 31. Inženir Richter je sinoči v spremstvu poročnika Vachia beja dospel semkaj in se je po uradni prijavi, nastanil

v hiši nekega Nemca, kjer se hoče pred odhodom v domovino odpočiti, ker je zelo utrujen. Ob neprestanih grožnjah tolovajev je mnogo trpel. Ti so v začetku žnjim postopali lepo, pozneje so ga pa naravnost mučili. Richter je pripovedoval, da je mnogo krat dvomil, ga-li izpuste na svobodo ali ne. O kraju, kjer so imeli ujetega, noče inženir Richter povedati sedaj še ničesar, ker opiše sploh svoje doživljaje pozneje. Richter pravi, da so turške oblasti na vsej vožnji iz Elasone do Soluna postopali uljudno, niso nanj pritiskali in ga niso nikakor zadrževali v Elasoni. On je samovoljno ostal tamkaj 2 in pol dneva, da se odpočije.

Nevihita na Dunaju.

DUNAJ 31. Danes zjutraj je bila tukaj nevihta. Toplota je močno padla.

Zrakoplovstvo in aviatika. — Italijanski kralj v vodljivem balonu.

RIM 30. „Tribuna“ poroča iz Casale Monferrato: Kralj Viktor Emanuel si je v torek ogledal hangarje zrakoplovov in se je z generalnim adjutantom Brusattijem dvignil v gondoli vodljivega zrakoplova P. II., ki je ob ovacijah občinstva napravil nekoliko evolucij, odletel preko grada Pomara in se po polurnem poletu spustil zopet na zemljo.

PARIZ 30. Pri letalni tekmi v Mansu se je včeraj pripetila nezgoda. Gospica Helena Dutrieux, ki se je bila dvignila z enim pasajirjem, je trčila ob drevo. Gospica in pasajir sta padla iz aeroplana, ne da bi se bila poškodovala. Razbiti komadi biplana so padli na občinstvo in ranili 20 oseb.

Taft na potovanju.

NEW-YORK 31. Predsednik Taft naznanja, da se dne 15. septembra poda na veliko potovanje po 24 državah onkraj Missisipija, da bo tam imel konference o svojem postopanju v stvari tarifov.

Tovarni pogorele.

LILLE 31. Grozen požar je uničil tovarno tverde Buterny. Ogenj se je razširil tudi na tovarno tkanin tverde Aussy de Monnet, ki je tudi pogorela. Škode je štiri milijone frankov. 1300 delavcev je ostalo brez dela.

Plzenjsko pivo se podraži.

PLZENJ 30. V tukajšnji trgovinski zbornici so imeli pivovararji posvetovanje, na katerem so sklenili splošno povišati cene piva z ozirom na to, ker se v kratkem povišajo cene surovin.

Turški prestolonaslednik v Berlinu.

BEROLIN 31. Turški prestolonaslednik je danes dospel semkaj. Na kolodvoru ga je vsprejel cesar Viljem. Cesar mu je podelil red črneга orla.

Francosko-nemška pogajanja glede maroškega vprašanja.

LONDON 31. „Morning Post“ poroča iz Pariza: Zagotavlja se, da je Francija pripravljena odstopiti Nemčiji ozemlja, da bi bila francoska centralna Afrika prerezana v dva dela. — Francija bi si pridržala v ozemlju, odstopljenem Nemčiji, le pravico, da bo smela prevažati svoje čete.

PARIZ 31. Francoski poslanik Cambon je sinoči ob 10:10 odpotoval v Berlinu.

Nemčija se oborožuje?

DUNAJ 31. „Reichspost“ poroča iz Berlinu, da je vojni minister zaukazal, da se ne sme višim rezervnim častnikom dovolje-

vati sedaj dopusta, da se podajo v inozemstvo. — „Volksblatt“ poroča iz Spandova, da je na povelje vojnega ministerstva v kraljevi municijski tovarni do novega ukaza podaljšano delo za 10 ur na teden.

Navodila za poslanika Cambona.

RAMBOUILLET 31. — Današnji ministerski svet, ki se je danes vršil tukaj, je odobril navodila, dana poslaniku Cambonu v Berlinu.

Nadalje je ministerski svet sklenil suspendirati od službe ravnatelja narodnega muzeja in višega paznika v Louvru radi nemarnosti nadomestiti z drugo osebo.

BEROLIN 31. Francoski poslanik Cambon je danes dospel semkaj.

Demonstracije na Francoskem radi draginje.

PARIZ 31. Nemiri, ki so se v raznih mestih severne Francoske vršili radi draginje živil, zavzemajo čimdalje bolj nasilen značaj. Veliko razburjenje je izzvalo med rudarji v Maubeugu, da je bilo več ženskih radi nemirov kaznovanih z ječo. Rudarji pretijo s štrajkom.

PARIZ 31. V okraju Valenciennensa se je moralo mnogo trgovcev pisмено obvezati, da bodo prodajali le po cenah, določenih od delavcev. Nekateri trgovci so zaprli prodajalnice. Mesarji ne koljejo več.

Kolera.

SKOPLJE 31. Predvčeraj je bilo 22 slučajev kolere, od teh 12 smrtnih. Do včeraj opoldne je bilo prijavljenih 15 drugih slučajev.

CARIGRAD 31. Vojni minister je popolnoma ozdravil in je zopet pričel svoje delovanje.

Danes je obolelo za kolero 52, umrlo pa 26 oseb. Bolezen se razširja na Bospor in predmestje Bukjudere.

Štrajkovsko gibanje v Odesi.

PETROGRAD 30. Iz Odesa poročajo: Štrajk mornarjev se čim dalje bolj razširja. Štrajku se je pridružilo tudi moštvo dneprske proge. Mestni glavar odeški hoče štrajk zadušiti nasilnim potom.

Iz Portugalske.

LIZBONA 31. Duarte Leite je dobil nalog, da sestavi novi kabinet, kar je pa ta odklonil. Sestava bo poverjena baje Britu Canacho.

Dunaj 31. Cesar je generalu kavalerije grofu Auerspergu povodom njegovega petdesetletnega službenega jubileja podelil veliki križ Leopoldovega reda.

Petrograd 31. Vlada je razpustila nemško društvo v Moskvi, ki je imelo nad 600 členov in je obstajalo že 93 let. V društvu se je namreč igralo hazardne igre.

Komedija pred števnimi komisariji.

Tako je nazval predvčerajšnji „Piccolo“ revizijo ljudskega štetja in napisal sledeči stavek: „Ljudsko štetje ima po mnenju panslavističnih agitatorjev dve nalogi: nalogo čarodeja, da do brezkončnosti pomnoži število njihovih pristašev, in nalogo grobokopa, da pokoplje kolikor več mogoče Italijanov.“

„Piccolo meni menda iti med velike humoriste, ker z ozirom na letošnjo hudo vročino ni majhna stvar, saj se ob taki temperaturi le prerado kaj — skiše, in kjsajo se prav posebno radi „Piccolovi“ — „vici“,

izlasti pa še tedaj, kedar hoče biti „Piccolo“ poleg dovtipnosti še nekoliko hudomušen. „Komedija pred števnimi komisariji“ je le nekoliko preresna, da bi se posrečil „Piccolo“ le količjak dober dovtip, in „Piccolo“ v svojem podvistiškem humorju le preveč pozablja, da ima vsaka komedija, pa naj je tudi najsmešnejša, gotovo najresnejše ozadje. In tako prereno ozadje zlasti za „Piccolo“ in njegove pristaše ima tudi „Komedija pred števnimi komisariji“.

Mi priznavamo „Piccolu“ prav radi, da smo imeli res dovolj in temeljitih priprav za ljudsko štetje, in tega tudi nismo tajili nikdar, da smatramo ljudsko štetje prav za tako važno, ako ne morda še za važnejše, nego pa volilni boj. Ako se to zdi „Piccolu“ smešno, bodi mu! Mi pa vemo, da znači volilni boj dobiček ali zgubo za 4 ali 6 let, ljudsko štetje pa za 10 let, in le žal nam je, da nismo mogli še vse moči posvetiti ljudskemu štetju, nego smo jih! Pa naj se potem „Piccolo“ skuša rogati našim shodom za ljudsko štetje, naši agitaciji. Da, in še potem nismo mirovali, temveč smo dosegli, da se bo vršila ona „komedija pred števnimi komisariji“, toda ne morda pred magistratnimi, temveč vladnimi komisariji. In tej „komediji“ je namen in jej bo uspeh: brezobzirno razkrinkanje vseh onih neštevilnih goljufij in falsifikacij, ki so jih zakrivali pri ljudskem štetju „Piccolovi“ učenci.

Toda „Piccolo“ še ni dovolj „humorja“; gre še dalje v svoji skrbi, da bi se vendar le ugotovilo pravo število Slovencev v Trstu, ter škodoželjno vprašuje, kaj se pač zgodi, ako bodo vladni komisariji strogo izvrševali zakonske določbe in stvari občevalnega jezika, na čemer seveda ne dvomi. Pri tem tudi citira naša navodila v stvari revizije.

Nič naj se ne boji „Piccolo“! Vladni komisariji bodo gotovo v polni meri, tudi brez njegovega opomina, oziroma prikrite grožnje in anticipatne denunciacije vršili svojo polno dolžnost, in prav tako jo bodo tudi vršili tisti tisoči naših ljudi, ki so jih pri ljudskem štetju razni sleparji — „Piccolo“ že ve, kje je najti te tičke — v akordnem delu izpreminjali v Italijane. Veliki humorist „Piccolo“ nam naj nikar ne zameri, če smo tudi mi nekoliko hudomušni in pravimo, da se pač mora reči o slepariji, ki so jo tedaj uganjali njegovi pristaše, da je bila „poco dignitusa per chi la suggerisce“, in mu prav nič ne branimo, da ne bi tega svojega „dovtipa“ obrnil sam na-se.

Končno se hudomušni humorist „Piccolo“ prelevlja v blagohotnega svetovalca in nam svetuje, da naj nikar ne karamo naših ljudi, ako italijanašijo, češ, da je pač v Trstu tako, da italijanščina gleda iz vsake luknje, da morejo celo naši agitatorji, ki so privandrali v Trst z one strani hribov in dolin, znati — italijanski, ako hočejo živeti v Trstu, da morajo naši trgovci govoriti italijansko in prav tako tudi uslužbenci v naših denarnih zavodih itd. itd. Je pač taka v Trstu, pa naj se potem ti slovenski kamilci italijanskega narodnega življenja same jeze razgrizejo, ali pa ne!

Ker — kakor pravi tisti znani pregovor — lepa beseda lepo mesto najde, ga je našla tudi „Piccolova“ pri nas, in v znak hvalečnosti za njegov dober nasvet mu povemo prav po tihem, da je res malokdo med nami, ki ne bi znal italijanski, da, celo malo je takih, ki ne bi govorili še tretjega ali četrtega jezika, ali pa še več; in da se samo poslavljaj s Srbijo, z junaki, padlimi za njeno slavo; in to razumeš, da pri takem poslavljanju moško srce poka, predno se na rob obrača; in to si dokazal ti s svojo velikodušnostjo; kar se ni posrečilo ženi, ki sem jo ljubil z vsem ognjem prve ljubezni, katere nisem nehal ljubiti vzlic temu, da je postala tvoja žena, mati tvojih otrok, česar ni mogla ona z vsem svojim čarom ljubezni, to si dokazal ti; kako usodepolno je postalo zame moje tajno prekoračenje tvojega seraila, sultane!“

„Seveda, seveda“, je rekel Bajazet, „vojvoda kaurski in sultan pravovernih, padišah, pobratima! Haha! če bi moji vedeli za to?“ se je nasmehnil zamišljeno.

„In moji in Kosančić?“ je ponavljal Milan otožno.

„Bismillah!“ je rekel sultan zopet, „kaj je tu čudnega? Junak je več, nego padišah, in pobratila sta se dva junaka; tudi jaz ne zaostanem za teboj, vojvoda v ničemer!“ je dostavil, vzravnavši se ponosno.

„Na!“ govori sultan dalje, podajajoč mu krvavi kinžal, „sprejmi ga zopet kakor svojega in bodi mi zvest pobratim!“

Molče je vsprejel Milan usodno jeklo in zagledal se je najprej vanje, potem v Bajazeta, dokler ni slednjič pogled njegov obtilčal na sultanici. (Pride še.)

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Cacočoloušek. Poslovenil H. V.

Mileva.

Mileva se je nehote stresla, in zganila, kakor bi hotela skočiti naprej; potem se je zdrznila v neizrecnem strahu, da se je zdelo, da omahne na tla, če se ne drži roba pri oknu.

Vojvoda, misleč, da je vse to posledica njegove nevgasljive osvetoželjnosti, kateri je ravnokar dal izraza, je bolestno pogledal na njo. „Mileva!“, je dejal, „prelomi to jeklo, če moreš, in jaz prelomim svojo prisego; ali pa operi te znake njegove zavratnosti v njegovi krvi, in jaz bom služil njemu in njegovim potomcem; če dokažeš to, storiš kakor sem dejal; na!“ — podajal ji je kinžal, „kar vzemi, naj se zgodi po mojem izreku!“

„Naj se torej zgodi tako!“ oglasil se je za njim naenkrat moški glas, močna roka je prišla kinžal in ga iztrgala iz njegove

pesti; Milan, ki se je hipoma obrnil, je zagledal pred seboj — Bajazeta!

„Jezus Krist!“ je vskliknila Mileva obupno, videč, kako oba moža, na katere je bilo navezano njeno dosedanje življenje, stojita z lica v lice drug proti drugemu. Poznala je narav obeh, poznala je ponos svojega moža, poznala nepopustljivost in neukrotljivo osvetoželjnost svojega nekdanjega ljubimca; po pravici se je morala bati najhujšega.

„Allah!“ je govoril Bajazet s povišanim glasom, vpirajoč svoje ognjevito oko na presenečenega vojvodo; „tako, kakor si dejal, se mora zgoditi. Vojvoda kralju ne prelamlja svoje prisega in njegove besede se ne razpršavajo v vetru. In ti si hraber, da sem kar sam obćudoval, tebe — svojega sovražnika! V drugič si torej stojiva nasproti v razporu za ženo; prvič je izbrala ona tebe in moj kinžal je pil tvojo kri; sedaj — slišal sem vse — zbira žena mene; pravično je torej, da pije kinžal mojo kri; tudi jaz ti hočem biti v vsem enak — glej!“ in odgrnivši rokav kaftana, si je prodril kožo ramena in je pobarval z lastno krvjo ono jeklo, ki je služilo do tedaj kakor porok vojvodove osvete.

„Zbrisana je tvoja kri z mojo krvjo, vojvoda!“ je dejal sultan mirno; „spolnjena

je tvoja prisega; vzemi to jeklo nazaj, in bodi mi še sovražnik, če moreš, ko se je najina kri obojestransko zmešala!“

„Sultane, vrag, junak! kaj si napravil iz mene?“ je vskliknil Milan v ogromni bolesti, zroč na Bajazeta z občudovanjem in grozo.

„Svojega prijatelja, kakor sem si to že davno želel“, je rekel ta; „vidiš, bil bi lahko dobil vso tvojo kri z življenjem tvojim, kajti izdal si me sestanek moje žene. Da s teboj, tega mi niso povedali; jaz pa sem vedel, da carska hči, srbska hči ne izdaja svojega moža. Radi tega sem se hotel prej prepričati, predno kaj ukrenem, kar bi se ne bilo zgodilo pri nobeni drugi. In slišal sem vse, toda ti, vojvoda!“ je govoril zaupno, „imaš dober posluh, in resnično je težko te prevariti. Da jaz sem ves čul, in prisegel sem, da ne smeš oditi iz mojega seraila drugače, nego kakor moj prijatelj, ali pa nikoli! No, kaj si voliš torej? Sultan ti ponuja svoje prijateljstvo, s krvjo se je zmešal s teboj v enoto; ali ga odbijaš?“ je vprašal ponovno v strastnem izbruhu, ko Milan ni niti odgovoril, niti se ganil, da bi vsprejel ponujeni kinžal kakor poročstvo pobratimstva.

„In kaj zmorem?“ je vskliknil Milan, kakor bi se prebudil iz sna, in vrgel se je strastno na Bajazetova prsa: „Jaz sem se

te naše slabe navade, da hočemo več znati, nego kdo drug, sicer zelo sramujemo, a nam je postala že tako železna srajca, da je kar ne moremo sleči več. Zato pa, ker poznamo svojo slabo lastnost, želimo tembolj „Piccolovim“ rojakom, da naj bi se še trdnejše držali svoje stare navade in železne srajce, namreč edino zveličavne laščine! Samo pazijo naj, da je ne pozabijo, ker bi sicer potem morali hoditi k nam, da jih je mi naučimo, ali pa ostati brez tako zelo ponujane „občevalnega“ jezika! „Piccolu“ samemu pa priporočamo, da naj le pazno posluša „komedijo pred števnimi komisariji“, in ko pade zazor na koncu zadnjega dejanja, se pa pogovorimo v — kritiki. Naj si torej še za tedaj prihrani nekoliko humorja, toda ne — skisanega!

Državni proračun za 1. 1912.

Je po poročilih z Dunaja že skoraj popolnoma dogotovljen. Posamezna ministrstva so že izdelala svoje proračune. Treba je edino le še bilance med potrebščinami in pokritjem, kar pa se izgotovi prihodnje dni. Ministrski predsednik baron Gautsch si je dal predložiti vse proračune posameznih ministrstev. Kakor se zatrjuje, se letos ni dosti „črtalo“. Posamezna ministrstva so dobila nalog, da naj se kolikor le možno ugotovi ljudskim potrebam in naj varčujejo le tamkaj, kjer se res sme počakati z izdatki. Tako je bilo možno, da so se zlasti v proračunu ministrstva za javna dela zvišale posebno skoraj vse postavke za povspedejsnje obrti in obrtnega šolstva, ravno tako pa tudi v proračunu naučnega ministrstva postavke za razvoj šolstva sploh.

Poljsko-maloruska sprava.

V stvari poljsko-maloruske sprave sta se vršili dosedaj dve konferenci. Zadnja, ki se je vršila pred kratkimi dnevi, sta se udeležila predsednika poljskega in maloruskega deželnozborskega kluba, poljski poslanci Bilinski, Korytowski, German, Stapinski in Ptasi in maloruski poslanci Konstantin, Levicki, Okunievi in Petruševič.

Poslanec Bilinski je poudarjal, da bi bila sprava med Poljaki in Malorusi koristna obema narodoma, toda sprava naj se sklene v Lvovu in rešiti se morajo vsa sporna vprašanja, osobito pa deželnozborska volilna reforma in vseučiliščno vprašanje.

Zastopnik velikopoljske skupine, poslanec Ptasi, je bil proti spravi, češ, da se ne bi nihče držal dogovorov in da tudi ljudstvo, niti poljsko niti malorusko, ni za spravo. Poslanec German in Stapinski sta ga zavračala, da on zastopa le majhen del poljskega naroda in da je večina poljskega naroda za spravo.

Maloruski zastopniki so povdarjali, da se more sprava dočeti le sporazumno z vlado. Odklanjali so tudi „poljsko kolo“ kakor vrhovno instanco in so izjavili, da so pripravljani za nadaljna pogajanja le na Dunaju.

Pogajanja se bodo nadaljevala meseca septembra.

Dnevne vesti.

Češki deželni zbor. Češki agrarni list „Venkov“ poroča, da bo češki deželni zbor sklican na zasedanje okoli 20. septembra in da bo imel samo eno sejo, v kateri pridejo na vrsto prezidijalna poročila in nekatere nadomestne volitve v narodno politično komisijo.

Socialni demokratje proti vojaški predlogi. Na socialnodemokratskem zborovanju v Kladnu na Češkem sta govorila poslanca Aust in dr. Smeral. Oba sta izjavila, da bodo socialni demokratje z vsemi sredstvi skušali preprečiti sprejem nove vojaške predloge, ki pomenja zopetno zvišanje itak že neznošnjih bremen.

Baron Gautsch v Budimpešti. V ponedeljek se odpelje ministrski predsednik baron Gautsch v Budimpešto, da napravi nastopni poset pri ogrskem ministerskem predsedniku grofu Khuen-Hedervaryju in pri členih ogrske vlade. — Temu posetu pa splošno pripisujejo tudi veliko politično važnost. Posebno se poudarja, da se z Gautschvim posetom v Budimpešti začne iznova pogajanja v mesnem vprašanju.

Spopad ob bosansko-turški meji. — Začetkom meseca avgusta se je že zgodil ta slučaj, a ni bilo ničesar čuti o njem, dokler ga ni spravljal v svet pred par dnevi neki turški list. Po uradnih poročilih iz Sarajeva se je stvar zgodila sledeče: Trije turški vojaki so hoteli v bližini Čelebiča odrezati nekoliko pota in so zato šli čez bosanska tla. Tu pa so našli na orožniški patrolji 6 mož, ki jih je pozvala, naj se umaknejo na turški svet. Turki niso hoteli nazaj in so hoteli streljati na patroljo. Vsled tega so orožniki začeli streljati. En turški vojak je obležal mrtev, drugi je bil ranjen, tretji pa je pobegnil. Prišla je na to iz Foče sodna komisija, ki je ugotovila dejanski stan, na kar je bilo dovoljeno Turkom, da so odnesli svojega mrtveca.

Vspehi podraženja tobaka. — Ogrski finančni erar je meseca julija prejel za tobak za cela dva milijona manj nego meseca julija prejšnjega leta. Vzrok temu pripisujejo podraženju tobaka. Nekoliko bo krivo tudi dejstvo, da so se kadilci pred podraženjem preskrbeli s tobakom za dlje časa.

Kolera v Italiji in nje nevarnost za našo državo.

Žalibog prihaja sedaj z vso resnostjo na dan, kako žalosten je položaj Italije glede kolere v sedanjem času. Posnemljemo iz jako uglednega južnonemškega lista „Münchener Neueste Nachrichten“, ki ga citira celo tudi „Piccolo“, da se je ta kužna bolezen razširila tekom meseca avgusta po vsej gornji Italiji in nastopa celo tako grozovito, da umira v mestu Livorno vsaki dan 50 ljudi na tej bolezni. Ljudstvo je vsled tega silno zbegano in beži iz okuženih krajev. Že iz samega Livorna je pobegnilo v malo dnevih preko 70.000 ljudi!! Zdi se, da je italijanska vlada pri tem popolnoma obnemogla in je veliko zakrivila s tem, da je prepovedala vsakršna objavljana slučajev bolezni ter je celo opustila potrebno izolacijo bolnikov zgolj iz strahu, da ne opozori javnosti.

S temi žalostnimi poročili, se pač grenko potrjuje, kar smo že pred meseci pisali, rekši, da italijanski vladi gre le za to, da potom prihajajo tuje razstave jubilejnega leta čim lepše vspejo. Ako smo tedaj sumili, da se italijanska vlada s takim potajevanjem zagreša proti pariški konvenciji glede kolere, moramo to sedaj popraviti na škodo in sramoto ostalih vlad. Iz poročil izhaja sedaj, da je italijanska vlada več ali manj vestno priobčevala drugim državam podatke o napredovanju kolere v Italiji, kakor je morala to storiti po omenjeni konvenciji, toda je pri tem ob enem prosila vlade, naj te prijave drže tajnimi in naj jih ne izročijo javnosti, ker bi sicer trpele jubilejne razstave. In razne vlade — in, žal, med njimi tudi avstrijska — so si naprtilo krivdo in odgovornost s tem, da so ugodile italijanski prošnji in s tem izpostavljale tudi svoje lastne državljane-izletnike v Italijo nevarnosti, da okužijo sebe in potem še svojo deželo; a na drugo stran, da so javnosti potajile res veliko nevarnost, ki neprestano potom prometa grozi našim pokrajinam.

Sedaj, ko vendar prihaja vsa grozna resnica na dan, ko vidimo, da je v Italiji do groške meje sem vse več ali manj že hudo okuženo; ko vzlic temu nadaljuje popolnoma nemoteno in nenadzorovano, prihajajo potniki in begunci pred kolero — po železnici, peš, na vozovih in po morju — v naše kraje: je nam v neizogibno dolžnost, da opominjamo državne oblasti, da vsaj sedaj brez vsacega obzira na sosednje kraljevstvo ukrenejo najstrožje varstvene odredbe.

Znano je, da so obrežna mesta, kakor Benetke, Chioggia, Rimini itd. že vsa hudo okužena po kolero. In vendar smejo znani ribiči iz onih krajev brez najmanjše ovire prihajati med nas s svojim blagom!! Amerikanske države zapirajo meje tisočem delavcem iz Italije, radi tega je nastal celo precej resen meddržaven konflikt; pri nas pa puščajo še sedaj tej veliki nevarnosti vrata odprta na stežaj.

In umevno je, da marsikdo v Italiji, ki je bil namenjen v Ameriko, ubere sedaj raje bližnjo pot — v Avstrijo! Oblasti naj le pomislijo, kake posledice utegnejo še navstati. In če že na Dunaju radi vseh možnih ozirov nočejo razumeti resnosti položaja, pričakovati pa smemo vsaj od primorskih lokalnih oblasti, da gospoda na Dunaju primerno poučijo. Posebno naj jih opozore, da bi se utegnili britko maščevati nad vso državo, ako se bo hotelo celo javno zdravje primorskih pokrajin žrtvovati tistim znanim — višim obzirom! V takem položaju bi bil vsak nadaljni obzir na to zaveznico neodpusten in neopravičljiv tembolj, ker ona sama ni znala varovati svojih lastnih podanikov.

Domače vesti.

Imenovanja v finančni službi. Provizorični finančni komisar dr. Artur Petener je imenovan definitivnim finančnim komisarjem v IX. čin. razredu. — Davkarski oficijali Anton Samiz, Karol Sgubin in Oskar Sossich so imenovani davkarskimi upravitelji v IX. činovnem razredu. — Provizorični davčni oficijal Ivan Boretti in davčna asistenta Josip Cociancig in Lovrenc Canevari so imenovani davčnimi oficijali v X. činovnem razredu. — Provizorična finančna koncipista dr. Joahim Corbato in dr. Gvido Nardin ter konceptni praktikanter Stefan Tedeschi so imenovani finančnimi koncipisti v X. činovnem razredu.

Zadruga za mala stanovanja. Na predlog gospoda dr. Rybača je odbor „Tržaške posojilnice in hranilnice“ sklenil imenovati odsek, ki naj v teku jednega meseca stavi konkretne predloge za ustanovitev zadruga za zgradbo malih stanovanj. V ta odsek so bili izvoljeni ravnatelj Josip Učakar, dr. Rybač in dr. Gregorin. Ob enem ima ta odsek staviti predloge za reorganizacijo splošnega stavbenega kredita v poslovanju posojilnice. Ta ukrep našega denarnega zavoda pozdravi tržaška slovenska javnost gotovo z največjim zadovoljstvom.

„Le esemplari dieci scuole slovene.“ — Prijatelj „Piccolo“ ima navado, da vsak spor med slovenskimi strankami uporablja za svoje specifične namene. Tako je tudi hlastno pograbil odpor štajerskih narodno-naprednih Slovencev proti delitvi štajerskega deželnega šolskega sveta, ki jo zahtevajo

klerikalni slovenski poslanci. Pri tej priliki govori ta jako relatiiven poštenjak po svoje o slovenskem šolstvu ter se baha z „esemplari scuole slovene“ v trž. okolici. Tu pa je mož posegel predaleč in treba mu je malo odgovoriti.

Kakor so Lahii sploh komedijanti, tako so tudi glede šol. Tam, kjer se je možno pokazati pred velikim svetom tam so široko-ustni in na videz tudi poštvovalni, češ: glejte, kaj mi vse storimo za šolstvo! Ali če pogledamo le malo bližje, vidimo, da je vse le za oči, le za komedijo. Pokazali so to zadnjič pri kreiranju šolskih zdravnikov, pokazali so to pri raznih šolskih stavbah v Trstu.

Vprašam: kateri zdravnik se bo za letno plačo 2500 K hotel intenzivno pečati s poslom šolskega zdravnika? — (In toliko prihaja na posameznika od osem ustanovljenih šolskih zdravnikov ob skupni letni nagradi 20.000 K). In potem, ali je res v Trstu že vse drugo glede šol rešeno, da so gospoda zdej ustregli kar najmodernejši pedagoški zahtevi? Mislimo, da ne. Le poglejmo v tržaške okoliške šole, te „scuole esemplari“. Niti ena nima zakonito predpisane telovadnice, ali vsaj telovadišča! V teh šolah se telovadba sploh ne goji! In šolsko pohištvo! Ti mili Bog! V Trebach in na Proseku so take klopi, kakor jih niti v starih šolah prejšnjega stoletja po Kranjskem ni bilo. Mizne plošče teh črvihih in razpokanih klopi niti 2 decimetra niso široke. Na Opcinah so šolska okna kakor v kaki kmetijski koči; isto sem videl v Trebach. In to imenuje „Piccolo“ „scuole esemplari“!! To so podrtije, ne pa uzorne šole; podobne šole slika le še d'Amicis v knjigi „Il romanzo d'un maestro“. A te, prijatelj „Piccolo“, je videl d'Amicis v Tvoji blaženi Italiji, kjer (kakor pravi d'Amicis), učiteljice od lakote ginejo, ako imajo poguma, da se upirajo — čednim zahtevam sindakov.

V Barkovljah, kjer je prilično lepa šolska hiša, nekatere sobe, — prosim: šolske sobe! — sploh nikoli nimajo solca, ker je — po načelu komedijantov — stavba taka, da služi bolj za „abellimento“ kraja, nego pa svoji pravi svrhi. Če pošljete tja, gospoda „Piccolovci“, tudi dvajset šolskih zdravnikov, Vam ne morejo odpraviti te zdravstvene hibe. In to je „esemplare scuola“, kaj ne, dragi „Piccolo“?!

In kje so na teh šolah mladinske knjižnice, ki so zakonito predpisane? Če ne bi slovensko učiteljsko društvo z lastnimi sredstvi kupovalo knjig, bi otroci teh šol ne dobili nobenega leposlovnega spisa v roke. In tudi to je „esemplare“! In vse to v očigled temu, da vlada z dobro polovico milijona kron na leto olajšuje tržaški občini ljudsko-šolsko breme s tem, da vzdržuje učiteljsvo in prostore za 65 razredov ljudske in meščanske šole! In dalje. Ali je to „esemplare“, da za kraje, ki bodo v par letih del svetovnega mesta Trsta, Rojan, Sv. Ivan in Škedenj, velja še zdaj le šestletna šolska obveznost kakor v Dalmaciji, Galiciji, Istri, na Tirolskem itd?!

In v Istri, kjer imajo Lahii še danes vso moč v rokah, kako je pa tam?! Povem le, da poznam vas z eno razrednico, kjer tja imenovana učiteljica ni mogla dobiti ne stanovanja ne hrane, tako, da je bila prisiljena, vrniti dekret in iskati službe na — Kranjskem, kjer je bila takoj nameščena na petrazrednico.

Kdor je pozvan na sekcijo za revizijo ljudskega štetja, oziroma oni, ki se hočejo prepričati, kako jim je vpisan občevalni jezik, naj gredo na sekcijo v ulico Fontana, oziroma Piazza Lipsa v državne ljudske šole. Če je kdo pozvan na delavnico, a se absolutno ne more odzvati povabilu, stori lahko to tudi v nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne.

Pregledovanje hlevov. Z ozirom na pretečo nevarnost, da se potom mleka raznesejo in razširijo nalezljive bolezni namenesejo mestni magistrat tekom prihodnjih dni izvršiti posebno pregledovanje vseh kravjih hlevov v okolici in v mestu. Določena je v ta namen posebna komisija z živnozdravnikom ki ima strogi nalog, da zasleduje vse nedostatke v mlekarstvu in zdravstvenem obziru, ter je tudi pooblaščen, da vkrene na licu mesta vse, ker se ji zdi primerno in potrebno po določbah pravilnika (regolamenta) veljavkega za mlekarje v Trstu. — Imenovani komisiji je naročeno, kakor smo obveščeni, da si ogledajo hleve glede svetlobe, snage in zračnosti, ter tla z odvajalnimi kanali; dalje je-li blago zdravo, dobro držano in na čisti stelji. Posebno pozornost je naročena tej komisiji glede snaznosti onih oseb, ki molzejo ter glede načina kako postopajo s posodo in z molženim mlekom.

Z ozirom na to bližnjo revizijo kravjih hlevov, opozorjamo vse mlekarje po okolici da si nemudoma ogledajo svoje hleve in jih osnažijo ter počistijo živino in ji podložijo dobro steljo.

Ne zabite kar smo te dni opisali, da se sme molzti le z snažno obleko in dobro omitimi rokami v najčistejšo posodo. Žalibog je najti marsikaj nepravilnega še po hlevih naše okolice, a upamo da sedaj v očigled resnega zdravstvenega položaja naše dežele in nameravanega strogega pregledovanja se vsakdor potrudil popraviti kar se da.

E pur si muove! Prejeli smo: Naši dobri sosedje — kakor jih je imenoval pokojni njih prijatelj Schwarz — se pridno uče slovenski! Dnevno čitajo naše liste in se tudi spuščajo žnjimi v polemiko, ako upajo, da s tem koristijo svoji stvari. Nekdaj so nas popolnoma zatajevali, in ako so morali poročati kaj o Slovincih, so si sestavljali fingirane brzogovke z Dunaja, ali iz Zagreba!

Danes je drugače. Pridno čitajo naš „listič“ — tako ga imenujejo Žida Mayerja glasilo — in mu tudi odgovarjajo, ako ni grozdje prekliso! Včeraj je poročal Židovič o slov. šolstvu na Kranjskem in Štajarskem.

Mi se ne bomo spuščali v nikaka dokazovanja, glede uredbe šolstva na Kranjskem in Štajarskem, pač pa moramo odgovoriti Židoviču par besedi na zaključne stavke njegovega članka. Reva skuša proslavljati onih deset slovenskih šol, ki jih tržaška občina vzdržuje našim okoličanom, da bi jih morala vzdrževati vsaj dvakrat toliko, ter pozivlja nas mestne Slovence, naj ne izsiljujemo slovenskih šol od domačinov Italijanov, pač pa naj se kakor tuji brigamo za svoje šole na — Kranjskem! Žid dobro ve, da smo mi tu domačini in ne tuji, a ve tudi, da je v njegovem uredništvu večina tujih privrancen, med katere spada tudi lastnik Mayer, katerega oče je prišel iz Ogrske v Trst! Tujci so sami! Da pa to zakrijejo, pitajo nas s tuji, pošiljajo nas na Kranjsko! Mi se smejimo tem lahonskim farbarijam, a glede slovenskih šol v Trstu ne pojdemo po dovoljenje k Ogrom, Istranom in regnikolom!

Govorite izključno slovenski na sekcijah za revizijo ljudskega štetja!

Kako so falzificirali! V hiši št. 2 v ulici Madonna del mare biva družina, sestojeca iz 8 oseb, za katere je glavar, kakor so zahtevali, vpisal občevalni jezik: za 3 nemški, za 2 italijanski, za 2 hrvatski in za 1 slovenski.

Predvčerajšnjem pa je bil pozvan na sekcijo za revizijo ljudskega štetja na Lipskem trgu, kjer so mu pokazali naznanilnico s pozivom, naj izjavi, je-li on napravil korekture, ki jih je videti v naznanilnici? V rubriki za občevalni jezik je namreč napoved popravljena za 4 osebe — za 3 Nemce in enega Slovence — in je vpisan zanje italijanski občevalni jezik. Stranka je seveda izjavila najodločnejše, da ona ni ničesar korigirala, ter da je prvotna napoved resnična! Kdo je torej izvršil one korekture? Jasno je: le kak komisar ali revizor! Je to torej zopet slučaj kaznjive falzifikacije, na kar opozarjamo tudi državno pravdnistvo.

Take zavednosti je treba! Pri nekem italijanskem odvetniku služi kakor hišna zavedna Slovenka Bilo je ljudsko štetje in gospodar jo je vpisal v naznanilnico za Italijanko, dočim je drugo služkinjo, ki je Nemka, vpisal za Nemko. Dekletu, ki je ponosno, da je doma iz slovenskega Komna, ni šlo nikakor v glavo, da bi se morala kar tako tebič meniti preleviti v Italijanko; in šla je v organizacijo, si dala spisati posebno naznanilnico, ki jo je podpisala in oddala na pristojnem mestu.

Gospodom na sekciji se je zdelo to čudno, a niso poklicali nje, temveč gospodarja. In zgodilo se je potem, da so prečitali slovenski občevalni jezik v posebni naznanilnici in ga izpremenili v italijanskega. Sedaj pa je prišla vladna revizija in klicana sta bila gospodar in služkinja.

Dekle je pred komisarjem izpovedalo, da si je dala napraviti posebno naznanilnico, ker je vedela, da jo je gospodar vpisal za Italijanko, da si je Slovenka, da so pa potem popravili naznanilnico drugi. Z veliko ogorčenostjo je zavrnila namisel, da bi se kot Slovenka priznavala za Italijanko. Komisar je torej zopet popravil naznanilnico.

Stvar bo prinesla še druge posledice in to pred — sodiščem. Gre pač za to, da je gospodar vpisal svojo služkinjo za Italijanko, ne da bi jo bil sploh kaj vprašal; nadalje pa tudi zato, kdo je „popravil“ njeno posebno naznanilnico? Preiskava dokaže, ali je morda tudi to storil gospodar, ko je bil klican na sekcijo, in potem pride — kazen, občutna kazen, kakor jo določa zakon.

Odločni Slovenci vse naše priznanje in naj bi imela čim največ posnemalk!

Amerika v Trstu. — Prejeli smo: V Trstu je ulica, v kateri je le redkokrat videti redarja. To je gornji del ulice della Guardia. Naj vam povem, kako se živi v tej ulici. Če ste prišli po dnevu in prehodili to ulico, morate biti veseli, ako imate še zdrave kosti. Tu vam mularija meče kamenje po dolgem in navskriž, tako, da ves dan šviga kamenje na vse kraje. A kako je po noči? Slabo za onega, ki je na ulici, in slabo za onega, ki je legel k počitku po težkem celodnevem delu in naporu. Ali prepevajo na ulici, ali se kregajo, ali se prepevajo, ali pa še kaj hujšega. In če se dostavimo, da so med razgrajajoči tudi ljudje iz dežele — stiletov, potem imamo nekoliko pojma o nočnem življenju v tej ulici. Stražarjem pa pada navadno v roke, le tisti, ki je zbežal iz ulice, ne pa oni, ki ostajajo notri. Kdor se hoče prepričati o resničnosti te slike, naj le pride n. pr. kake sobote zvečer na lice mesta.

Za revizijo ljudskega štetja! Opozarjamo naše ljudi nato, da ni treba morda čakati, da jih šele pokličejo k reviziji njihove naznanilnice. Kdor še ni bil poklican, gre lahko sam pogledat, ali je še njegova naznanilnica taka, kakor jo je napravil sam, ali kakor si jo je dal napraviti. Zlasti naj naše delavstvo porabi nedeljske dopoldneve zato, da se prepriča, ali je vpisan zanje slovenski občevelni jezik, ali ne.

Nadalje opozarjamo vsakogar, ki gre pogledat svojo naznanilnico, da naj si dobro zapomni poleg hišne številke tudi politično številko, ki je navadno zapisana znotraj v veži (n. pr. takole: An 2240). Ako pa ne bi bilo te številke napisane, naj pogleda dotičnik v „guido“, kjer jo najde v oddelku, v katerem so navedene ulice in hišne številke, poleg hišne številke v oklepaju.

Mislamo, da nam ni treba še posebej opozarjati naših zavednih ljudi, da govore slovensko pred komisarjem.

Revizijski lokali se nahajajo v nemški šoli v ulici Fontana (vhod ul. sv. Frančiška) in nemški šoli na Lipskem trgu.

Ljudska veselica, ki jo priredi v nedeljo, dne 3. t. m., godbeni odsek NDO. na Prelogovem zemljišču poleg zadružne gostilne „Jadran“ pri sv. Jakobu, bo nudila slovenskemu občinstvu kar najraznovrstnejšo zabavo. Vseh podrobnosti pripovedovati, nam ne dopušča prostor; tu velja le eno: pridi vsak sam in videl boš, kako bo vse podomače veselo, in kako se boš dobro zabaval. Vstopnina k veselici, 40 vin. za osebo, je tako malenkostna, da pač ne bo zadrževala nikogar, da ne bi se udeležil veselice. Kakor smo že poročali, je odhod na veselilni prostor izpred društvenih prostorov NDO. v ulici Carducci št. 12., kjer naj se zbira vse občinstvo. Odtod odkoraka potem vsa množica z godbo na čelu k sv. Jakobu. Ker to nedeljo ni v celnem Trstu, niti v bližnji okolici nobene narodne veselice, se sme narodno delavstvo nadejati, da se bo na njegovi prireditvi kar trlo narodnega občinstva. In prav tega je treba, da bo vsaj godbeni odsek imel tudi kak gmotni uspeh, katerega se z ozirom na velike nabavne stroške za godala res potreben. Torej v nedeljo vse k sv. Jakobu!

Potrebno je, da si vsakdo, ki je pozvan na sekcijo za revizijo ljudskega štetja, zapomni ali za beleži tudi anagrafično številko, ki se nahaja navadno v veži hiše in je označena s črkama An. Ali pa jo je dobiti v mestnem kašipotu (Guida).

Včeraj dopoldne je prvokrat odplul v Aleksandrijo novi Lloydov parnik „Wien“, namesto parnika „Semirani“, ki je dosedaj vozil iz Trsta v Aleksandrijo in se nahaja sedaj v popravili v arzenalu. Pri poskušnji vožnji se je pokazalo, da parnik „Wien“ nikakor ne dosega tiste vožnje hitrosti, katero bi pravzaprav moral imeti, namreč 18 milj na uro. S parnikom „Wien“ se je odpeljalo 110 potnikov in pa višji nadzornik Dussich, ki bo dognal natančno hitrost parnika.

Slovensko gledališče v Trstu. Z današnjim dnem se prične redne vaje za letošnjo sezono. Strogo je prepovedano vsakemu, ki ni igralec in nima opravka v igri, da bi silil v gledališko dvorano. To naznanje vsem, ki se dozdaj niso mogli še navaditi na red in dostojnost. Intendant.

„Sužnji v moderni državi“. S svojim dopisom z dne 31. p. m. ste se blagovolili vi, cenjeni gospod anonimni dopisnik obregniti tudi ob mojo osebo. Že dejstvo, da je napad izvršen zavratno, bi me opravičevalo, da bi sploh ne odgovarjal. A to storim, ker nočem, da bi se nikogar s praznimi frazami mistificiralo. Kar se tiče mojega službovanja, je za me in za vsacega pametnega človeka edino-le kompetentna moja višja oblast, to je c. kr. višje deželno sodišče. Le edino ono me sme kvalificirati in vi, g. anonimni tožitelj, bi vendar morali znati, kje so vrata, da se lahko zakonitim potom pritožite čez me. Z ozirom na Vaša tajnostna namigavanja, pa prosim, da govorite jasno in glasno, kakor to delajo pošteni ljudje. Pri tem pa se ne pozabite podpisati!

M. Samec.

Na deželni gospodinski šoli v Šmihelu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto z mesecem oktobrom. V šolo se sprejemajo dekleta, ki stanejo v samostanu šolskih sester „de Notre Dame“ ali pa zunaj v okolici. Za oskrbo v samostanu je plačati po 30 K na mesec in je določenih za te gojenke 6 štipendij po 15 K na mesec. Vnanje učenke ostajajo čez poldan v šoli in dobe, ako so podpre potrebne, brezplačno kosilo v samostanu. Prošnje za sprejem in za štipendije je predložiti do 15. septembra na vodstvo deželne gospodinske šole v Šmihelu p. Kandija.

Razpisani štipendij. Od 1. tečaja šolskega leta 1911/12 dalje, se podeli štipendij ustanove Jožefa Mikuža, letnih 260 K, za dijake slovenskih starišev, ki obiskujejo dr-

žavno ali s pravico javnosti obiskljivo srednjo ali višjo šolo v avstro-ogrski monarhiji. Pravico do ustanove imajo: 1. v avberski župniji rojeni dijaki; 2. v tomajski dekaniji rojeni dijaki; 3. v kubedski ali dolinski župniji ali v tržaški okolici v Bazovici ali na Proseku rojeni dijaki; 4. Za slučaj, da bi se ne oglašil nobeden izmed ravno navedenih upravičencev, imajo pravico dijaki, ki so rojeni v sodnem okraju Sežanskem ali Koperskem.

Pravico predlaganja ima gosp. župnik v Avberju. Prosilci za ta štipendij morajo prošnjam priložiti krstni list, potrdilo o cepljenju koz, ubožno spričevalo ter poslednji dve šolski spričevali, in iste vložiti najkasneje do 15. septembra 1911. potom predstojne šolske oblasti pri c. kr. namestništvu v Trstu.

Kreditno društvo za jugoslovansko zadružništvo. Kakor se čuje, namerava največji slovanski bančni zavod „Živnostenska banka“ na podlagi svojih pravil ustanoviti kreditno društvo za jugoslovansko zadružništvo v področju svoje podružnice v Trstu. Ustanovitev takega društva od strani banke, ki razpolaga z obilnimi denarnimi sredstvi, je vsekakor najsimpatičnejše pozdravljati ter bi bilo z ustanovitvijo takega zavoda jugoslovanskemu zadružništvu nedvomno vstreženo. Ker so predpriprave povsem dovršene, stopi kreditno društvo lahko vsak čas v življenje. Zadruga, ki bi se zanimala za ta najnovejši gospodarski pojav, naj se obrne na „Živnostensko banko“ podružnico v Trstu, ulica San Nicolo 30.

Osebnodohodnina. — C. k. davčna administracija I Piazzetta Chiesa evangelica, naznanja, da je v smislu § 217. zakona 25 oktobra 1896 drž. zak. en izvadek za leto 1911 izdanih plačilnih nalogov za osebnodohodnino glede davkoplačevalcev za cenilni okraj št. 1. Trst-mesto (I-IV mestni okraj) in za cenilni okraj št. 2 Trst-okolica (IV. V in VI predmestni okraj, katastralna občina Lunjer in I. in II. kmečki okraj) od dne 4 do 17 septembra 1911 v sobi št. 123 pri tukajšnji davčni administraciji v uradnih urah od 9. predp. do 2. popold. davkoplačevalcem osebne dohodnine rečenih cenilnih okrajev izpostavljena na svoboden vpogled.

Tolstevrška slatina je pripoznana kakor najboljša vseh slatin in je edina ki se prodaja v prid narodnim društvom. Nobeden narodni krčmar in sploh nobena narodna gostilna ne bi smela prodajati druge nego to, vendar je mnogo slovenskih krčmarjev ki je še nimajo. V Trstu ima zalogo Vekoslav Plesničar ul. Giulia 29.

Tržaška mala kronika.

Poskušen samomor. Rozina Škertova, stanujoča v zagati del Olio, stara 27 let, je izpila s samomorilnim namenom hipermanganovo raztopino. Njene tovarišice so jo prepeljale na zdravniško postajo, kjer ji je zdravnik izpral želodec, in ker ni bilo nadaljne nevarnosti, jo je poslal domov.

Ogenj. V bližini vodovodnih črpalnic pri sv. Križu je nastal predsinočnem gozdni požar, ki je zavzel nad 50.000 štirjaških metrov prostora. Ognjegasci, katerim so domačini pridno pomagali, so ukrotili požar šele proti 7. uri jutraj. Ogenj je uničil okrog 2000 borovcev, okrog 100 jih bodo pa morali posekati.

Pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji je pogorelo Karlu Misleju okrog 200 stotov sena. Škoda je pokrita z zavarovalnico.

Regnikoli aretirani zaradi razžaljenja Velikanstva. Policija je aretirala težake Antona Paparella, starega 25 let, Rafaela Fossi, ravno toliko starega in 26-letnega Mateja Cipriani, vse tri doma iz Bari v Italiji in stanujoče v ulici Scalinata šte. 15, ker so govorili žaljivo o avstrijskem cesarju.

Parobroda trčila drug ob drugega. Včeraj opoldne sta nasproti pomolu št. 5 v novi prosti luki trčila drug ob drugega parobroda „San Giusto“ in „Lampo“, ki sta oba vozila med Trstom in Koprom. Dve osebi s parnika „San Giusto“ sta padli v morje, pa so ju takoj rešili. Parobroda sta nato oba izkrcala vozeče se občinstvo na omenjenem pomolu, a ker se je pokazalo, da poškodbe na parobrodih niso bile nevarne, so se ljudje zopet vkrcali, in parobroda sta nadaljevala svojo pot. Luška oblast je uvedla v stvari preiskavo.

Kolera. Preiskava dejstev hlapca Ivana Babuderja, ki so ga predvčerajšnjem prepeljali v bolnišnico pri Sv. Mariji Magdaleni, še ni končana, torej se tudi ne more še reči, da je bolan na kolero. Konstatirano je, da težak Dominik Kocijančič, ki so ga tudi predvčerajšnjem prepeljali v bolnišnico, nima kolere. Kakor smo doznali pozneje, so isto konstatirali tudi pri Babuderju.

Iz rižanskih barak so odpustili predvčerajšnjem 13-letno Viktorijo Bertok in 11-mesečno Ivano Novel kot ozdravljeni, 52-let. Ivano Novel in 32-letnega Antona Novel pa ravno tako kot prosta koleroznih bakcirov.

Zaradi posilstva. V noči od 29. na 30. avgusta sta Carlo Sabbadini, star 28

Advokat Dr. Josip Wilfan

ima svojo pisarno od 24. avg. t. l.
v Novi ulici (Via Nuova) 11, I. nadstr.

Mnenje g. prof. dr. A. Elschmig

profesorja za okulistiko na nemški univerzi

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Jaz uporabljam rad ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO
v primernih slučajih in sem popolnoma zadovoljen z njega uspehom
in učinkom.

PRAGA, dne 3. marca 1910.

Prof. A. ELSCHMIG.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 K 50 st.
Radi plačilne zaostalo-ti več velikih tvornosti mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zalogo čevljev globoko pod proizvodno ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, usnje rujava ali črno galonirano, s predniki in močno močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša fasona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo samo 7 K 50.

Pošiljatev po povzetju
H. SPINGARN, eksport čevljev
Krakovo št. 240
Sme se zamenjati in se vrne denar.

Jako zanimiv, zabaven in poučen LIST S
SLIKAMI je

Ilustrov. tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane četrtletno le
1 krono 80 stot.

Zahtevajte ga povsod! — Naročite ga in
inserirajte v njem! Naslov: ILUSTROVANI
—:—:— TEDNIK, LJUBLJANA. —:—:— 366

Kupujte „Nar. kolek“!

ODVETNIŠKA PISARNA

DR FERDO ČERNE-ta

se je preselila

v Trst, ulica della Zonta šte. 9

(pri cerkvi sv. Antona novega).

O priliki birme na Krasu

naznanja urar in zlatar

BOGOMIL PINO

(bivši urar v Sežani)

svojim cenjenim odjemalcem, da se bo nahajal
v nedeljo dne 3. septembra t. l. v Sežani
z veliko izbero verig, uhan, prstanov itd. itd.
in sicer od 9. ure predpoldne do 6. ure pop.
na trgu pred cerkvijo.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

VZAMEM V NAJEM

loterijske liste, drž. rente in zajemne liste drugih
bank s povračilom v mesečnih obrokih ali naenkrat.

IGNAC NEUMANN, menjalnica

Ustanovljena 1858. Trst, ulica Ponterosso 4. Ustanovljena 1858.

Vsem : gospodinjstvom
toplo priporočamo

KOLINSKO

CIKORIJO

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

edino pristni, po kakovosti neosegljivi slovenski izdelek.

Iet, Tržačan, mehanik, stanujoč v ulici della Guardia šte. 10 in Maksimilijan Jedrelic, star 20 let, Tržačan, klepar, stanujoč v ulici del Bosco št. 12, zvalila seboj v voz, nalašč zato naročen 21-letno natakario v Komarjevi gostilni v ulici del Bosco šte. 16, Josipino Žgavc in sta jo popeljala na Bombel, kjer sta jo posilila, grozeč ji z umorom. Ko sta zadostila svoji pohotnosti, sta jo pustila tamkaj. Žgavčeva je celo stvar ovadila policijskemu inspektoratu pri sv. Jakobu. Oba pohotneža sta bila aretirana in policija ju je nato oddala deželnemu sodišču.

Velike važnosti je, da oni, ki so pozvani na sekcijo za revizijo ljudskega štetja, govore edino le slovenski!

Tatvina na Lloydovem parniku. Na Lloydovem parniku „Semiramis“, ki je zasidran v Lloydovem arsenalu, je nekdo okradel natakario Alfonsa Louisa. Tat, ki ga dosejda še niso iztaknili, je siloma odprl kovčeg in ukradel iz njega 200 indijskih rupij v papirju, 3 funte sterlingov, srebrno uro z verižico in avtomatičen užigalec. Tatvina je bila naznanjena na policijskem inspektoratu pri sv. Jakobu.

Koledar in vreme. — Danes: Egidij op. — Jutri: Štefan kr.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 30° Cels. — Vreme včeraj: lepo, pop. veter.

— Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Lokalne nevihte. Vroče. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

Trgovsko izobraževalno društvo ima danes ob 9. uri odborovo sejo.

Društvo jugoslov. železniških uradnikov ima nocoj v svoji sobi ul. Acquedotto 20, jako važno izredno sejo; začetek ob 8. uri in četrt. — Vsi gospodje člani osrednjega odbora so nujno vabljeni, da se te seje gotovo udeležijo.

Dramatično društvo v Trstu. V soboto, 2. t. m. bo jako važna odborova seja.

Veselični odsek trg. izobr. društva naznanja, da prično v nedeljo, dne 3. t. m. plesne vaje. Začetek ob 5. in pol uri pop. — Plesna šola se prične dne 10. t. m., pouk bo trajal od 3. do 5. ure pop, za dijake in otroke prične pouk še le meseca oktobra, kar se že svoječasno naznani.

Nar. del. organizacija.

Odbor skupine slovenskega ženstva NDO naznanja vsem tovarišicam, da se zberejo v nedeljo, dne 3. septembra t. l. ob 3. in pol uri pop. v novih prostorih „Narodne delavske organizacije“ ul. S. Francesco št. 2, od koder se bo skupno odkorakalo z godbo NDO k veselici pri Sv. Jakobu.

Pridite vse!

Odborniki in namestniki NDO so vabljeni, da se vdeležijo današnje izredne odborove seje, ki se vrši točno ob 8. zvečer.

Vesti iz Goriške.

Telovadno društvo „Sokol“ v Solkanu priredi dne 3. septembra ob 3. uri popoldne tombolo na trgu pred Mozetičovo gostilno. Dobitka sta: činkvina 100 K, tombola 200 K. Srečke po 40 stot. Po tomboli bo veselica na Mozetičevem dvorišču z godbo, javno telovadbo (na orodju in nastop naraščaja), šaloigro in plesom. Vstopnina na veselico 40 stot. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo sokolske telovadnice v Solkanu, vabi odbor na najobilnejšo udeležbo.

Razpisana je služba cestarja v Dvoru, stavbenem okraju Tolmin.

Zahvala. Podpisani odbor se najsrčneje zahvaljuje vsem onim, ki so pripomogli, da je izpala veselica v prid CM družbe nad vse nepričakovano. Posebna zahvala velja slavnemu županstvu v Nabrežini, gospicam, ki so pomagale nabirati darove ter na veselici nem prostoru pri razprodaji, nadalje barkovljskim in nabrežinskim darovateljem, ki so nam doposlali darove toliko za paviljone, kolikor tudi za srečolov. Čisti dobiček te prireditve, ki je znašal 440 kron, je bil izročen polovično barkovljski in nabrežinski podružnici CMD.

Skupni odbor pevskih društev „Adrija“ in „Nabrežina“.

Iz Kormina. V minoli noči so neznani svedrovcji vdrl v pošto. Prevrtali so malo ročno blagajno in odnesli denara in vrednostnih papirjev v znesku 6500 K. O tatovih ni sledu. Policijski agenti so pač aretirali nekega domačina, a zdi se, da ni nič kriv na tej tatvini.

Vesti iz Istre.

Internacionalizem v Puli. Iz Pule: Znano je, da je internacionalno demokratično stranko v Puli ustvarila — laško-liberalna irredentovska stranka. Kakor so to na prvi hip čudno zdi, vendar je resnica. Italijanski liberalizem je videl svojo gotovo pogubo vsled naraščajočega pritiska bolj in bolj vzdramljajočega se slovanskega življa. V tem strahu so irredentovci prišli na misel, da bi internacionalizem utegnil vsaj zadržati vstajanje in napredovanje Slovanov.

Tako je v Puli iredentizem favoriziral internacionalizem.

Da je temu res tako, smo dobili ravno kar zopet kriček dokaz. Po celomesečni reklamirani priredbe mesarski pomočniki dne 3. septembra svojo veselico. Ker njihova casa del popola stoji na precej slabih nogah, bi človek mislil, da se bo ta velika veselica tam vršila, kar bi kolikor toliko gmotno podprlo njihov dom. Kaj še! Obrnili so se do italijanskih liberalcev za prostor, kjer se navadno vrše največje orgije italijanskega nacionalizma. Na občini pa so zaprosili kole, potrebne za ograjo in ki so različno pobarvani in tudi — črnorumeni. Tudi gostilničarji da si hočejo naročiti iz italijansko-liberalnega tabora. Med njimi tudi baje nekega že večkrat faliranega trgovca, za to pa pristnega laškega nacionalca. In to v zvezi temu, da bi jih mogli najti tudi med somišljeniki. Ali zdi se, da so jim ti — presocialistični.

In vendar so mesarski pomočniki socialisti! Samo da svoj socializem kažejo le ob volitvah! Ali ni to čudno? Kdor je te ljudi opazoval na volitvah in kdor jih bo opazoval sedaj dne 3. septembra, se mu mora zasvitati v glavi. Radovedni pa smo, kako nas bo zopet naš Leskovec pričeval, da ne vidimo prav. Nam pa postaja vedno bolj jasno, zakaj Čehi odklanjajo centralizem in socijalni demokrati in se postavljajo na svoje noge!

Nismo napisali teh vrstic, da bi komu škodovali, ampak le, da sebe obvarujemo škode. O čevidec.

Iz Sv. Antona poleg Kopra. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Antonu (Turki) bo imela svoj občni zbor dne 3. septembra t. l. ob 5. uri popoldne v prostorih „Gospodarske zadruge“ pri Turkih s sledečim dnevnim redom: 1. Preštetje zneska v dveh nabiralnikih; 2. Sprejemanje novih udov; 3. Volitev odbora in namestnikov; 4. Slučajnosti. — Po zborovanju bo pevska zabava.

Razpisana služba. Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Poreču je razpisana služba uradnega sluga.

Iz Čezarjev pri Kopru. Ozirom na zadnji odstavek v „Edinosti“, češ, da pri nas ni nikakih agitatorjev ali hujskačev proti društvu, ali celo proti narodni stvari. — Če so nasprotstva, so to le osebna, kar da se je pokazalo ravno na zadnji veselici, odgovarjamo — bi opozorili dopisnika, naj prej natančno prečita, predno kaj popravlja. Dopisnik se mi zdi podoben krojaču, ki je iztrgal iz obleke na celom kos blaga, ga zopet prišil na istem mestu in ki meni potem, da je s tem obleka popravljena. Če bi bil natančno prečital moj dopis, bi videl, da nikjer ne govorim o agitatorjih in hujskačih proti „društvu“, ali celo proti „narodni stvari“.

Ker ni prinesel dopisnik nič stvarnega, mu tudi ne morem odgovarjati. Ako pa bi dopisnik govoril točneje, sem pripravljen odgovoriti točneje.

Nazarij Bertok, predsednik pevske-bralnega in godbenega društva „Volarič“.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Malo linke besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj Inzer. oddelku.

Trgovca išče v najem ali odkupi večjo trgovino, ozir. želi službe poslovanje v večji trgovini. — Ponudbe pod „Trgo ec šte. 1484“ ins. odd. Edinosti. 1484

Konja visokega, dobrega prodam za zmerno ceno. Naslov pove ins. oddelku Edinosti. 1481

Zgubila se je pisca, pasma F. xteries, bele barve s črtni in rujavimi lisami na glavi, rliši na ime „Zora“. Proti se, da se jo prinese v tovarno sodaste vode Stumpf C. ul. S. Cilino proti primerni nagradi. 1477

Ob priliki sv. birme v Sežani dne 7. 9. t. l. pride tja slikat fotograf A. Jerkič. Prostor se pravčasno naznani. Nihče naj ne zamudi ugodne prilike. 4147

Velike pisane zajce Schwab, ki dosežejo do 30 funtov msladi od K 1-50, za pasmo od K 6— naprej prodaja Schwab Dunaj Ulimmergasse 1. Cenik itd. zastavlj. 1358

Proda se oder. Društva, ki prirejajo zabave in predavanja po različnih krajih, more o si prav po ceni, skoraj zastavlj. nabaviti velik, raztegljiv in skrajšljiv oder iz železa in platna, ki nosi 160 oseb pevec in je širok 6 m, najvišji pa 3 in pol m, visok 43 m, najnižji pa 2 in pol m, torej za vsak prostor in vsako priliko uporaben. — Pojasnila in ogled v Čitalnici v Kopru. 1473

Fotografični atelje v Trstu se prodaja, ker se celo opusti radi bolezn. Naslov pove ins. oddelku „Edinosti“. 1455

Proda se 23 hektolitrov najboljšega vipavskega belega vina v Smarjah pri Ajdovščini ter 16 hektolitrov črnega v Istri. Pojasnila daje gostilničar pri Francu ul. Geppa 16, kakor tudi Josip Samec, Smarje pri Ajdovščini. 1459

Proda se hiša za 3 družine v bližini Sv. Jakoba. Pojasnila daje Miha Hervatin, Konsumno društvo pri Sv. Jakobu. 1469

Vinske sode iz finega hrastovega lesa, v veliki množini in razne vsebine ima za prodaj Anton Zajc, posejil. tajnik v Trnovem (Notranjsko). 1394

Slovanske igralne karte se proda v Trstu v knjigarni J. Gorenjec, ul. Caserma 16. 1472

„Sprejme se za Trst“ KONTORIST (fakturist)

zmožen slovenskega, nemškega in laškega jezika. — Prednost imajo iz lesne stroke.

Ponudbe pod šifro: „Trajna služba šte. 1483“ na upravnistiho tega lista.

Giuseppe Cozzi & Comp.

Delavnica s skladiščem mramorja
Trst, via Farneto 12 (vogal via Gelsi)

Izvršuje vsako delo po naročilu za cene, ki ubijajo vsako konkurenco

Doktorica :: Klara Kukovec

ima SVOJ AMBULATORIJ
za ženske in otroške bolezni
v Trstu, Piazza della Borsa 7, II.
Ordinuje od 3—4½ ure pop.
Stanuje pri Sv. Ivanu (Vrdela) št. 1049.
TELEFON 19-86.

Henrik pl. Chicchio

Via Stadion 35.

Velik izbor Plaque-verižic garantiranih in priveskov. Naprstniki, zapestnice, igle z ali brez dijamantov. Zlate, srebrne, nikelnate ali jeklene ure. — Regulatorji iz prvih tvornic „ZENIT, OMEGA“.

Sprejema vsako popravo z garancijo enega leta

A. SBOGAR

kovač, mehanik in elektrotehnik - z delavnico za nikliranje, posrebranje, bakranje itd. itd.
Trst, Via Gaetano Donizetti 5 - Telefon 126, Rim. IV.

Popravlja priprave za točenje piva, motorje na gas in bencin, sesaljske, šivalne stroje, motocikle, bicikle in izvršuje druga dela, ki spadajo v stroko mehanikov, priprave za električno razsvetljavo, električne motorje in vzdigovalnice, električne zvonce, telefone in vsako delo elektrotehniško. - Zaloga žrnio, stekel za gas in elektriko in d. ugih predmetov.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek
Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, suknj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.
Telefon št. 251, Rim. II.

Velika klobučarna

Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.

Specijaliteta: trdi angleški klobuki

Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št. 34.

Splošno anonimno društvo za prevažanje

Via Ghega 3, Telefon 2487.

Shranjevanje in prevažanje pohištva

Telefon 1220.

Čiščenje in shranjevanje preprog

Telefon 2573.

Razpošil. in shranjevanje kovičkov

Telefon 2572.

Prodaja vse mrtvaške predmete, vence, za zar. čence, birmance in druge sluč. je.

Skladišče ročanih svet. prve odlikovane vojske gusp. J. Kozarčič v Gorici.

Zastopstva s prodajo vseh potrebnih mrtvaških predmetov:

J. MRZEK, A. JAMŠEK in F. BERNETIČ, T. VITEZ,
Opčina št. 170 tik sežanske ceste. pri glavni cesti pri Orchu Nabrežina, glavni trg pri cerkvi.

Hočete se prepričati?

Obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 — ulica Poste Nuove
(vogal Torrente) „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavke obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). — Specijaliteta: blago tu- in ino- mekih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Pekarna VEKOSLAV GUL

TRST, Piazza Caserma šte. 4,
podružnica Via Caserma št. 13.

Vsak dan večkrat svež kruh, raznovrstne sladčice, biškotini, bomboni in šokolada.

Najfinejše moke po zmernih cenah.

Vsprejema se v peko pecivo vsake vrste.

POSEBNOST: vsakovrstni likerji in vino v steklenicah.

Redka prilika!

Tovarna, katero je uničil požar, prepustila mi je vso zalogo rešenega blaga, t. j. več tisoč krasnih, težkih

flanelastih odej

z vsemi najnovejšimi in krasnimi vzorci, ki imajo neznatne, komaj vidljive madeže. Te odeje so za vsako boljšo družino za pokri-

vanje postelj in ljudi, prav gorke, mehke in močne, 199 cm dolge in 135 cm široke. Pošiljam po povzetju 3 komade krasnih, težkih flanelastih odej za 9 K v raznih modernih barvah in vzorcih. 4 odeje za hišno gospodarstvo za 10 K. Vsakdo, ki naroči to blago, je zadovoljen.

ANTON BEKERA, c. kr. fin. nadstr. v p. Nachod (Češko).

Tvorniška zaloga 2—8. Tvorniška zaloga 2—8.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadstr.